

بازیگران چگونه صلاحیت الگو شدن را دارند؟!

■ **معصومه طاهری**

همیشه افراد برای شکل دادن به افکار و رفتارشان همچنین چگونگی عملکردهایشان در عرصه‌های مختلف نیاز به الگو دارند تا بر اساس آن نمونه، افکار و رفتار خود را شکل بدهند. در واقع گروه مرجع و الگو در حکم معیار سنجش افراد تابع هستند. اما از کجا و چطور الگوسازی‌های رسانه‌ای برای افراد جامعه مطرح گردید، گفته می‌شود بعد از عصر روشنگری در قرن ۱۸ غرب به نوعی شاهد مرگ ارزش‌ها گردانندگان غربی و عمدتاً سرمایه‌داران به‌سرآغ اسطوره‌سازی و شخصیت‌سازی برآمدند تا هم خلأ موجود را پر کنند و هم از طریق آن بتوانند به سودآوری برسند که همین امر باعث شد تا سرآغ مشاهیر عصر جدید بیرون د آنها به عنوان الگو و گروه مرجع معرفی کنند. در این میان بازیگران و ورزشکاران که به واسطه‌نیای مدرن بهتر و بیشتر دیده می‌شدند انتخاب گردیدند تا بسا آنها ارزش‌های عصر جدید را به جامعه انتقال بدهند و به شکلی هدایت‌گر افکار عمومی بشنوند. در حقیقت این دو طیف بهترین ابزار برای نشر فرهنگ توده‌ای در دنیای مدرن بودند. اسطوره‌های سینما و مشاهیر المپیک که به دلیل جذابیت‌های بصری نزد عموم مقبولیت داشتند کم کم با هم‌راهی رسانه‌ها مطرح شدند.

در کشورمان که تا قبل از دوره مشروطیت علما و روحانیون گروه مرجع و الگو تأثیرگذار بودند پس از آن به تبعیت از دنیای مدرن غربی، الگوهای جدید معرفی شدند یعنی بازیگران و خواننده‌ها به شکلی که در تغییر سبک زندگی جامعه به خصوص نسل جوان تأثیر زیادی داشتند. نوع پوشش، رفتار و گفتارشان هر روز بیشتر مورد توجه و تقلید قرار می‌گرفت. تصاویرشان روی جلد نشریات زرد یا به قول جلال آل احمد رنگین‌انامه‌ها جلوه‌گری می‌کرد و کم‌کم جذب ایران به سمت توده‌ای شدن گام برداشت تا زمان وقوع انقلاب اسلامی و دم مسیحایی امام خمینی که ارزش‌ها تغییر کرد و با هشت سال دفاع مقدس، شخصیت‌های دیگری برای مردم الگو شدند اما این سیر هم ثابت نماند.

سیاست سینمایی در دهه ۶۰ و تا حدودی دهه ۷۰ بر عدم قهرمان‌سازی از بازیگران در راستای الگوگیری که در دوران قبل به وجود آمده بود شکل گرفت. هرچند از یک سو آنچنان افراد در آن زمان صحیح نبود و از سوی دیگر تقریباً آن دوران قهرمان‌های خود را هم داشت البته نه به آن شکل که از این قهرمانان حاشیه‌سازی شود که در دهه ۸۰ این قبح شکست و مسئولان به سمت الگوسازی و قهرمان پوری رفتن؛ کاری که خود بدون تبعات نیست. در این دوران باز به مدد رسانه‌ها بازیگران و ورزشکاران (البته نه همه ورزشکاران باید گفت فوتبالیست‌ها) مطرح گردیدند، به صورتی که مدام شاهد تصاویر بزرگشان روی جلد نشریات زرد بودیم و دعوت‌های مکرری که از آنها در برنامه‌های مختلف تلویزیونی، سازمانی و ارگانی از آنها شد تا از خودشان و زندگی‌شان و علاقه‌شان تعریف کنند. اما از آنجا که این دو گروه به واسطه رسانه‌ها مشهور شدند و آمل و آرزوی بسیاری از عوام به خصوص نسل نوجوان و جوان هستند، همیشه رفتار و گفتارشان زیر ذربین بوده‌ است، بنابراین باید مراقبت بیشتری یکنند؛ چرا که هم با پول ملت و رسانه‌ها بزرگ و معروف شده و هم

فرهنگ و گودرزی به «نفس» اضافه می‌شوند

سریال «نفس» به کارگردانی جلیل سامان و تهیه‌کنندگی سیداحمد کاشانیچی و محمود رضایی این روزها در حال تولید است. کاشانیچی درباره روند تولید این سریال توضیح داد: تاکنون ۳۰ درصد از کار پیش رفته است و کمابیش تمام بازیگران جلو دربین رفته‌اند به جز بازیگرگی که نقش پدر روزبه را ایفا می‌کند. این تهیه‌کننده با اشاره به اضافه شدن بازیگران جدید به سریال «نفس» گفت: در روزهای آینده بازیگران جدیدی مثل داریوش فرهنگ و فاطمه گودرزی به‌عنوان پدر و مادر روزبه یکی از شخصیت‌ها به‌موتولد اضافه می‌شوند، ناگفته نماند یک یا دو بازیگر جدید خانم و آقا هستند که به‌عنوان بازیگران جدید در این سریال معرفی خواهند شد. کاشانیچی با بیان پر مخاطب بودن سریال «نفس» مانند دیگر سریال‌های جلیل سامان گفت: به‌طور قطع این

فرهنگ‌و‌هنر

سرویس فرهنگی ۸۸۴۶۶

دبیر محتوایی بخش بین‌الملل جشنواره امام رضا^(ع) در گفت‌وگو با «جوان»:

بخش بین‌الملل جشنواره امام رضا(ع) در ۸۰ کشور برنامه‌های ویژه دارد

■ **محمد صادقی**

مشاور ویژه رئیس سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی با بیان اینکه بخش بین‌الملل جشنواره امام رضا(ع) بر استفاده از ظرفیت‌های بومی مثل مساجد تکبیه دارد، گفت: مانایی و تأثیرگذاری کارهای بومی مردمی بسیار بیشتر از کار رسمی و فرمیگ مسئولان است. بی‌تردید برنامه‌های فرهنگی - هنری یا محوریت انسه(ع) در عرصه بین‌الملل می‌تواند در تلطیف فضای که گروهک‌های تروریستی همچون داعش علیه

با توجه به آنکه بخش بین‌الملل جشنواره امام رضا(ع) به راهبری سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی اجرا می‌شود، این سازمان برای عمق و دامنه بخشیدن به هدف این جشنواره چه تدار کاتی دیده‌است؟

اسمال سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی با توجه به مأموریت‌های بخش بین‌الملل جشنواره‌هایمکاری نهادهایی همچون جامعه المصطفی(ص) العالمیه، مجمع جهانی اهل بیت(ع)، آستان قدس رضوی، وزارت علوم و بخش بین‌الملل آموزش و پرورش در بیش از ۸۰ کشور برنامه‌های ویژه‌ای دارد. برپایه نمایشگاه‌های هنری و عرضه آثار، برگزاری جشن‌ها، همایش‌ها و نشست‌های تخصصی (رضاع) در بخش بین‌الملل، علاوه بر این، هفته فیلم رضوی نیز بر گزار می‌شود.

چهاردهمین جشنواره امام رضا(ع) در بخش بین‌الملل لحاظ شده‌است؟ دلیل انتخاب این محور و مبنای چیست؟

بله، «گفت‌وگو و عقلانیت از منظر حضرت رضا(ع)» به عنوان شعار سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی در برگزاری چهاردهمین جشنواره بین‌المللی امام رضا(ع) انتخاب شده‌ است، چراکه در فضای کنونی جهان که حرمت، انسانیت و انصاف زیر پا گذاشته شده و منش‌های ضدعقلانی در روابط بین‌المللی اجرا می‌شود، این دو کلیدواژه تازش شده تااکتار بر کار جمعی باشد نه دین وودجه و نیز با جویا شدن نظر مبلغان دینی و کارشناسان، کار به فرآخور حال مخاطبان انجام شود؛ برای مثال در عملی‌سازی شعار، فقط به همایش‌های علمی تخصصی بسنده نمی‌شود و برنامه‌ها متنوعند.

سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی برای افزایش تأثیر این جشنواره و فضاسازی محوری حاصل از آن رویکرد و راهبردی را در پیش گرفته‌است؟

بخش بین‌الملل جشنواره امام رضا(ع) بر استفاده از ظرفیت‌های بومی مثل مساجد تکبیه دارد، به عبارت بهتر، سعی بر حمایت است تا ایجاد و برگزاری، چراکه مانایی و تأثیرگذاری کارهای بومی مردمی بسیار بیشتر از کار رسمی و فرمیگ مسئولان است و همین بومی شدن کار و حضور افراد علاقه‌مند و باورمند، ضمانت اثربخشی

اسلام و اهل بیت(ع) ایجاد کرده‌اند، تأثیری شگرف داشته باشد که تجربه‌های نظام در این باره بهترین شاهد است. از جمله این برنامه‌ها جشنواره بین‌المللی امام رضا(ع) است که توانسته از تباط خوبی با مخاطبان در کشورهای مختلف برقرار کند، از این رو و در بررسی ابعاد اثرگذار آن در پهنه بین‌الملل با دکتر محمود واعظی، مشاور ویژه رئیس سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، دبیر محتوایی بخش بین‌الملل جشنواره امام رضا(ع) و عضو هیئت علمی دانشگاه تهران به گفت‌وگو پرداخته‌ایم که مشروح آن به حضورتان عرضه می‌شود.

جشنواره خواهد بود.

با توجه به اقدامات گروهک‌های تروریستی و تکفیری که آسیبی جدی به چهره اسلام ناب زده و موج اسلام‌هراسی را تشدید کرده‌است، آیا می‌توان از مجرای برگزاری جشنواره بین‌المللی امام رضا(ع) به تلطیف این فضا و نمایش چهره حقیقی اسلام امیدوار بود و اصلاً آیا چنین انتظاری وارد است؟

تفکر تکفیر مصیبت‌بزرگ جهان اسلام است، دنیای وهابیت و تکفیر با دیاوگ سال‌ها اخیر خود، چهره عقلانی و پُرهمر اسلام را مخدوش کرده‌اند لذا علاوه بر حساسیت مسلمانان نسبت به این حرمت‌شکنی، طرح مباحث از زبان امام(ع) به ویژه امام رضا(ع) در این فضای تکفیر و خشونت‌گرایی که همه انسان‌ها از هر دین و مکتبی را مضمنز می‌کند، می‌تواند در تلطیف و تنویر افکار عمومی نسبت به اسلام و مکتب اهل بیت(ع) راهگشا باشد. بین خشونت‌های تکفیری‌ها با مکتب اهل بیت(ع) قرن‌ها فاصله است، چرا که این‌ها از آنکه جلوه‌های زیبای اسلام را از مکتب امام(ع) به عنوان اسوه‌های عملی‌گرا می‌عرفند کنیم تا تلخی‌ها را در ذائقه متصفان جهان از بین ببریم. بسیاری از حرکات افراطی برای آن است که ما در عرصه بین‌الملل نتوانست‌ایم فرهنگ تشیع را به زبان ماندگار این برنامه را بتوان در ماهیت متأسفانه، کم‌کاری ما دشمن را پُرکار کرد! لذا همه نهادهای فعال در عرصه بین‌الملل و موظف در حوزه تبلیغ در این باره مقصدند چرا که اگر تمرکز هذفمند دانشندان تا این آموزه‌ها را با زبان منطق و بومی کشورهای مختلف عرضه کنند جایی برای این حرکات افراطی و تفریفی باقی نمی‌ماند!

بسا توجه به فرمایش امام رضا(ع) که فرمودند: «اگر انسان‌ها زیبایی کلام ما را درک کنند از آن تبعیت می‌کنند»، حرکات تکفیری‌هایماند کف روی آبی است که ماندگاری و اصالت ندارد و امید است طرح مباحث رضوی بتواند جای خود را در عالم انسانی باز یکنند البته این در گروی کار بیشتر، هم‌فزایی، بسیج و تلاش‌های پیگیرانه نهاده‌ها به ویژه دانشگاه‌هاست که متأسفانه ارائه مقالات سالانه آنها در این‌باره بسیار ناچیز است.

۲ نسخه نفیس از آثار سهروردی برای نخستین بار به نمایش عمومی درآمد

دو نسخه نفیس از آثار سهروردی برای نخستین بار در موزه کتاب و میراث مستند رونمایی شد و در معرض دید عموم علاقه‌مندان قرار گرفت. شرح فارسی رساله «هیکال النور» با عنوان «بنیاه‌الظهور» از آثار یحیی بن حبیش سهروردی معروف به شیخ اشراق (۴۳۹-۵۰۸ق.هـ) برای اولین بار در موزه کتاب و میراث مستند، در معرض دید عموم قرار گرفت. هیکال النور از آثار سهروردی به زبان عربی و یک دوره مختصر فلسفه اسلامی بر اساس مکتب اشراق است که شامل هفت هیکل (جسم) است و درباره وجود، ماهیت، نفس و تجرد، بحث می‌کند. این اثر چندین بار به زبان عربی شرح شده است اما ظاهراً تنها شرح فارسی آن، بنیاه‌الظهور است که علامه

دریغ از یک پیام تسلیت

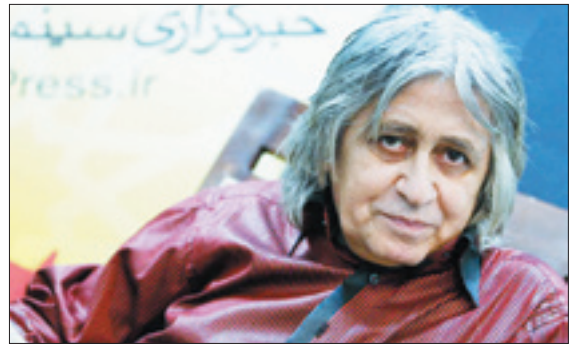
بی‌مهری مدیران سازمان سینمایی به «پرویز صبری»

خصوصی درمان پدر اقدامی صورت دهند اما دریغ از انجام کارهای مربوط به بیمه تسلیلی برای کارگردان. این در شرایطی است که فیلم کارگردان در سینماها اکران و با اقبال مخاطبان مواجه شد.

این گزارش، مدیران سازمان سینمایی، خانه سینما و شورای سیاست‌گذاری کودک و نوجوان زحمت فراهم کردن چند خط تسلیت در زمان فقدان این هنرمند را یادآور خود ندانند. ما در یک ماه گذشته شاهد از دست دادن هنرمند ملیحه نیجومند، جمشید ارجمند، عباس کیارستمی، بهمن زرین‌پور و پرویز صبری بودیم که در این میان تنها پرویز صبری مورد کم‌لطفی جامعه هنری و مدیران سازمان سینمایی قرار گرفت.

درستی به رخ کشیده می‌شود.

پرویز صبری هم‌حق زسازی به گردن سینمای ایران و سینمای کودک و نوجوان داشت. او شعرهای ماندگاری در حوزه کودک سرود و اکثر کارهایش در این حوزه موزیکال بود. فرزندش بارها به خانه سینما رفت و به گفته خودش از مسئولان خانه سینما و کانون کارگردانان خواست تا در

تهران را نداشتند اما نکته حائز اهمیت اینکه چندی پیش همین مدیران اهالی خانه سینما سختی سفر و راه را به جان خریدند و برای بازگرداندن و تشییع پیکر عباس کیارستمی به فرانسه سفر کردند. همه این جمله را شنیدهایم «سینما بی‌رحم است» و این بی‌رحمی امروز و با بی‌تدبیری مدیران سازمان سینمایی به

پرویز صبری کارگردان سینما در شرایطی دار فانی را وداع گفت که با درخواست فرزند این هنرمند از سوی مدیران سازمان سینمایی و خانه سینما موافقت نشد و این هنرمند مورد بی‌مهری کارگردانان هم‌سرف خود قرار گرفت. پرویز صبری، کارگردان سینما در شرایطی دار فانی را وداع گفت که وخامت حالش را فرزندش در گفت‌وگو با رسانه‌ها اعلام کرد و از مسئولان ارشاد و خانه سینما خواست تا به وضعیت پدرش رسیدگی کنند. فرزند صبری به فعالیت‌های پدر اشاره کرد و از آثار مطرح و ماندگار او در حوزه کودک و نوجوان را یادآور شد اما نه تنها مدیران سازمان سینمایی بلکه یکی از اعضای شورای سیاست‌گذاری کودک و نوجوان به عبادت این هنرمند پیشکسوت در عرصه هنر کودک و نوجوان ترفت.

شاید به این دلیل که او در شهریار بستری شده بود و مدیران امکان حضور در اطراف

پاسخ به سؤالات دینی

مخاطبان در «پرسمان»

برنامه «پرسمان» یا موضوع پاسخگویی به سؤالات دینی مخاطبان روی آنتن شبکه قرآن و معارف سیما می‌رود.

به گزارش «جوان» برنامه «پرسمان» در راستای نیاز مخاطبان و پاسخگویی به سؤالات دینی‌شان با حضور کارشناسان مطرح دینی و قرآنی روی آنتن شبکه قرآن و معارف سیما می‌رود. این برنامه با حضور کارشناسان مجرب از جمله: دکتر میرباقری، حجج اسلام والمسلمین ملکی، محمدی و تراشویان و سرکار خانم اخوان مقدم به موضوعاتی از قبیل قرآنی، عقیدتی، قرآن و خانواده، قرآن و تربیت و همچنین قرآن و اخلاقی خواهد پرداخت. اجرای این برنامه بر عهده علیرضا قوامی، محمد ملاسکندری و مریم فرضی می‌باشد. «پرسمان» به تهیه‌کنندگی فرزند صابر و محمد طربتی طبقه کاری از گروه علوم قرآنی شبکه قرآن و معارف سیماست که شنبه تا چهارشنبه از ساعت ۱۹ پخش خواهد شد.

آیا برنامه «هزار راه نرفته»

به تلویزیون باز خواهد گشت؟

جای خالی برنامه‌های اجتماعی در آنتن سیما

این روزها در برخی محافل، حرف از بازگشت یکی از خاطره‌انگیزترین برنامه‌های اجتماعی تلویزیون به سیماست؛ برنامه‌ای تحت عنوان «هزار راه نرفته» که هنوز هم خیلی از بینندگان صداوسیما، سوزدها و گفت‌وگوهای آن را خوب به خاطر دارند. اما چرا این برنامه ماندگار شد و آیا حرف و حدیث‌ها درباره بازگشت آن به کنذاکتور پخش صداوسیما، به واقعیت می‌پیوندد؟ شاید راز ماندگار این برنامه را بتوان در ماهیت مستندگونه آن دانست. مستند از جایی آغاز می‌شود که قول سیدمر تقی اوینی، انسان به عنوان روایتگر از میان برداشته می‌شود و فقط در بین‌است و واقعیت، در این صورت است که واقعیت می‌تواند بیننده را مسحور خود کند؛ اتفاقی که در بیشتر مستند‌های خوب می‌افتد.

در تلویزیون ما، این اتفاق با ظهور «روایت فتح» شروع شد و با برنامه‌های دیگر در حوزه‌های مختلف، به تجربه‌هایی از این‌گونه، نزدیک‌تر شد. برنامه‌های ترکیبی- مستند یا برنامه‌هایی که گفت‌وگو- مستند بودند، نیز از این دسته برنامه‌ها قلمداد می‌شوند. مشکل بیشتر

برنامه‌هایی از این دست، در آن بوده و هست که سازندگان، می‌خواهند واقعیت‌ها را که تکر خود بسنجند و آن را در حد و اندازه نگاه و تفکر خود، کوتاه کنند. چنین اتفاقی، به تصنعی بودن این برنامه‌ها و عدم تأثیرگذاری‌شان منجر می‌شود. در میان برنامه‌های ترکیبی- مستند یا برنامه‌های گفت‌وگو- مستند تلویزیون، می‌توان به «هزار راه نرفته» اشاره کرد که به عنوان یک برنامه کاملاً صادق و غیرتصنعی از آب درآمد. سازندگان آن قصد نداشتند که واقعیت‌ها و حرف‌های سوزده‌های خود را به متر و اندازه تفکر خود دریاورند، بلکه به عنوان یک پژوهشگر و ناظر بی‌طرف، قصد داشتند صادقانه به عمق جود و شخصیت‌ها و سوزده‌های سفر کنند.

سابقه هنری و دانشگاهی سازندگان این برنامه، باعث می‌شد تا رویکردی کاملاً درست به سوزده‌ها وجود داشته باشد؛ رویکردی که ازآز دهنده نبود و کاملاً همدان‌اندازانه بود. به همین دلیل بود که مخاطبان بسیاری، پای این برنامه می‌نشستند و آن را به خاطر می‌سپردند و وجود چنین برنامه‌ها خود باعث اثرگذاری اجتماعی می‌شد. در واقع برنامه‌ای ماندگار همچون «هزار راه نرفته» در حوزه جذاب و رسانه‌ای از مصاحبه‌ها و پژوهش‌های کیفی دانشگاهی بود که با عطف به سطح مخاطبان تلویزیون، خودش را پایین آورد تا مردم بتوانند یافته‌های سازندگان این برنامه را به خوبی درک کنند. و حالا از زمان آن نرسیده‌است که مسئولان فرهنگی ۲۰سال عقب‌ماندگی فرهنگی-اجتماعی مادر آسیب‌های اجتماعی و سبک زندگی را جبران کنند و به روایت رهبر معظم انقلاب به مهندسی و هدایت تغییرات اجتماعی برخیزند تا در مقابل آن منتفل نشویم؟ شاید بازگشت برنامه‌هایی مانند «هزار راه نرفته» به کنذاکتور صدا و سیما بتواند بخشی از این خلأ را پر کند.